

MEMORANDUM O SOGLASJU

Ministrstva za digitalno preobrazbo, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za vzgojo in izobraževanje ter Ministrstva za zdravje

glede preprečevanja medvrstniškega nasilja in sovražnega govora na spletu

I. Ozadje in cilji memoranduma

Spletno nasilje lahko opredelimo kot nasilno vedenje, ki se dogaja preko spleta, s pomočjo digitalnih naprav, kot so mobilni telefoni in računalniki. Obstaja več vrst spletnega nasilja, na primer zalezovanje, ustrahovanje, seksting, izsiljevanje, izkoriščanje, sovražni govor, žalitve in zasmehovanje. Zgodi se lahko preko družbenih omrežij, sporočil in aplikacij za komuniciranje, elektronske pošte ter spletnih igrice.

Povzročitelji nasilja so lahko žrtvam znani ali neznani. Prek družbenih omrežij in klepetalnic lahko relativno hitro in preprosto dosežejo veliko število žrtev, obenem pa ne vidijo njihovih odzivov niti vpliva oziroma posledic svojih dejanj.

Spletno nasilje ima lahko psihične, čustvene, socialne in fizične posledice tako za žrtev kot za tiste, ki so mu priča, in celo za tiste, ki ga povzročajo ali pri njem sodelujejo. Pogosto je prepleteno z oblikami nasilja, ki se pojavljajo v fizičnem svetu.

Vsako nasilje pušča za seboj posledice, ki jih ni mogoče izbrisati. Pomembno je, da imamo kot družba in posamezniki do kakršnega koli nasilja tako v fizičnem kot tudi digitalnem svetu ničelno toleranco.

Ob zaznavi že najmanjših znakov spletnega nasilja je potrebno ustrezno ukrepanje za preprečitev njegovega širjenja. Aktivnosti za preprečevanje različnih pojavnih oblik nasilja ne smejo biti usmerjene samo na posledice oziroma dogodke, ko se je nasilje že zgodilo, temveč moramo kontinuirano izvajati ukrepe za ozaveščanje posameznikov o vzrokih in posledicah nasilja.

Pri obravnavi tematike nasilja ali sovražnega govora na spletu je potrebno paziti, da neželenih vsebin ne poustvarjamo in delimo, namesto tega moramo spodbujati pozitivno komunikacijo.

Izobraževanje in regulacija težko sledita hitremu tehnološkemu razvoju in ravno zato je v današnjem času, bolj kot kadar koli prej, pomembno ozaveščati o varnem in odgovornem vedenju na spletu, o tem, kako zaščititi sebe in druge, kako se odzvati v primerih spletnega nasilja ter kako vzpostavljati in ohranjati zdrave odnose na spletu. Poleg ozaveščanja mladih je pomembno tudi ozaveščanje staršev, skrbnikov, starih staršev in učiteljev.

Če želimo spreminjati vrednote in vedenjske vzorce mladih, se moramo zavedati, da smo za vzgojo posredno ali neposredno odgovorni vsi – posamezniki, strokovnjaki, skupnosti, sistem –vsak na svoj način in v svojih okvirih delovanja.

II. Zaveze iz memoranduma

Ob vse pogostejši pojavnosti in intenzivnosti medvrstniškega nasilja ter sovražnega govora na spletu, se na Ministrstvu za digitalno preobrazbo, na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, na Ministrstvu za notranje zadeve, na Ministrstvu za pravosodje, na Ministrstvu za vzgojo in izobraževanje ter na Ministrstvu za zdravje zavezujemo h kontinuiranim aktivnostim za preprečevanje medvrstniškega nasilja in sovražnega govora na spletu:

- Vsak od podpisnikov se zavezuje, da bo na organu, katerega predstavnik je, z lastnim zgledom krepi držo boja proti medvrstniškemu nasilju in sovražnemu govoru na spletu.
- Vsako od ministrstev se zavezuje, da bo sodelovalo pri kampanji, ki jo bo v naslednjih treh letih pripravilo Ministrstvo za digitalno preobrazbo, v sodelovanju s strokovnjaki s področja sovražnega govora in medvrstniškega nasilja na spletu.
- Ministrstvo za digitalno preobrazbo bo v sodelovanju s strokovnjaki vsako leto pripravilo gradiva za ozaveščanje mladih, zaposlenih v vzgoji in izobraževanju in širše javnosti o pomenu in načinih boja proti medvrstniškemu nasilju in sovražnemu govoru na spletu.
- Ministrstvo za notranje zadeve in Policija bosta preučila možnosti organizacije dodatnih obiskov policistov po šolah ter ozaveščanje mladih o problematiki na področju medvrstniškega nasilja in sovražnega govora na spletu.
- Ministrstvo za pravosodje bo preučilo zakonodajni okvir glede kaznivih dejanj, povezanih z medvrstniškim nasiljem na spletu.
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje bo preučilo možnosti organizacije dodatnih izobraževanj učiteljev in strokovnih sodelavcev za učinkovito sistematično prepoznavanje, preprečevanje in ukrepanje na področju medvrstniškega nasilja in sovražnega govora na spletu.
- Ministrstvo za zdravje bo preučilo možnosti dodatnih ukrepov povezanih s skrbjo za duševno zdravje mladih, ki so žrtve medvrstniškega nasilja in sovražnega govora na spletu.

III. Končne določbe

Ta memorandum ni namenjen vzpostavljanju pravic in obveznosti niti v okviru odnosa med podpisniki memoranduma niti nasproti ostalim deležnikom.

Nobena določba tega memoranduma se ne sme tolmačiti kot poseganje v neodvisnost ministrstva pri sprejemanju odločitev na njihovem področju delovanja ali kot nasprotovanje ali spreminjanje obveznosti katerega koli deležnika.

Ta memorandum se lahko spremeni na zahtevo katerega koli ministrstva, vsako ministrstvo pa ima tudi pravico, da od njega kadar koli odstopi.

Ministrstvo za digitalno preobrazbo

dr. Emilija Stojmenova Duh, ministrica

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve
in enake možnosti

Luka Mesec, minister

Ministrstvo vzgojo in izobraževanje

dr. Darjo Felda, minister

Ministrstvo notranje zadeve

Tina Heferle, državna sekretarka

Ministrstvo za pravosodje

mag. Andreja Kokalj, državna sekretarka

Ministrstvo za zdravje

Eva Vodnik, državna sekretarka